

Spis treści

Wykaz stosowanych skrótów	11
Wstęp	13
Część I. PODSTAWY RACHUNKOWOŚCI FINANSOWEJ	
Rozdział 1. Pojęcie i istota rachunkowości	19
1.1. Cele, zadania i funkcje rachunkowości	19
1.2. Użytkownicy informacji	25
1.3. Nadrzędne zasady rachunkowości	30
Rozdział 2. Podstawowe kategorie finansowe i ogólne zasady ich pomiaru w rachunkowości	43
2.1. Rachunkowość jako system pomiaru rzeczywistości gospodarczej	43
2.2. Podstawowe kategorie pomiaru systemu rachunkowości a sprawozdania finansowe	47
2.2.1. Aktywa i zobowiązania jako podstawowe kategorie pomiaru sytuacji finansowej	47
2.2.2. Przychody i koszty jako podstawowe kategorie pomiaru rentowności	55
2.3. Ogólne zasady wyceny bilansowej oraz pomiaru dokonań	59
2.3.1. Pomiar sytuacji finansowej a pomiar dokonań	59
2.3.2. Wycena wstępna aktywów i pasywów a ich wycena na dzień bilansowy	63
2.3.3. Zasady pomiaru przychodów i kosztów	78
Rozdział 3. Ogólne zasady sporządzania jednostkowego sprawozdania finansowego	82
3.1. Istota i cel sprawozdania finansowego	82
3.2. Składniki sprawozdania finansowego i ich charakterystyka	84
3.2.1. Bilans	84
3.2.2. Rachunek zysków i strat	89
3.2.3. Rachunek przepływów pieniężnych	91
3.2.4. Zestawienie zmian w kapitale własnym	92
3.2.5. Informacja dodatkowa	93
3.3. Model sprawozdawczości finansowej według polskiego prawa bilansowego	94
Rozdział 4. Ewidencja księgowa	109
4.1. Zdarzenia i operacje gospodarcze oraz ich klasyfikacja	109

4.2. Teoria konta i podwójnego zapisu księgowego	116
4.2.1. Istota konta księgowego	116
4.2.2. Zasada podwójnego zapisu księgowego	117
4.2.3. Klasyfikacja kont	119
4.3. Kontrola procesu rejestracji operacji gospodarczych i poprawianie błędnych zapisów księgowych	125
4.4. Zakładowy plan kont	130
4.4.1. Istota, cele i zadania planu kont	130
4.4.2. Budowa tradycyjnego planu kont	132
4.4.3. Przykładowy plan kont – zespoły kont i ich opis	135
4.5. Ujęcie ewidencyjne – przykładowe rozwiązania	138
Część II. SZCZEGÓŁOWE ZASADY POMIARU, PREZENTACJI I EWIDENCJI TYPOWYCH KATEGORII SYSTEMU RACHUNKOWOŚCI	
Rozdział 5. Rzeczowe i niematerialne aktywa trwałe	145
5.1. Definiowanie pojęć	145
5.1.1. Rzeczowe aktywa trwałe	145
5.1.2. Wartości niematerialne i prawne	148
5.2. Klasyfikacja i zasady pomiaru	150
5.2.1. Środki trwałe	150
5.2.2. Wartości niematerialne i prawne	164
5.3. Zasady prezentacji w sprawozdaniu finansowym	168
5.3.1. Środki trwałe	168
5.3.2. Wartości niematerialne i prawne	169
5.4. Zasady ewidencji – schematy księgowania typowych zdarzeń gospodarczych	171
5.5. Ujęcie sprawozdawcze i ewidencyjne – przykładowe rozwiązania	176
Rozdział 6. Inwestycje oraz aktywa i zobowiązania finansowe	185
6.1. Definiowanie pojęć	185
6.1.1. Inwestycje	185
6.1.2. Aktywa finansowe	186
6.1.3. Zobowiązania finansowe	187
6.1.4. Instrumenty finansowe	187
6.2. Klasyfikacja i zasady pomiaru	188

6.2.1. Klasyfikacja inwestycji oraz aktywów i zobowiązań finansowych	188
6.2.2. Wycena inwestycji oraz aktywów i zobowiązań finansowych	189
6.3. Zasady prezentacji w sprawozdaniu finansowym	205
6.3.1. Inwestycje	205
6.3.2. Zobowiązania finansowe	208
6.4. Zasady ewidencji – schematy księgowania typowych zdarzeń gospodarczych	210
6.5. Ujęcie sprawozdawcze i ewidencyjne – przykładowe rozwiązania	223
Rozdział 7. Rzeczowe aktywa obrotowe	236
7.1. Definiowanie pojęć	236
7.2. Klasyfikacja i zasady pomiaru	239
7.3. Zasady prezentacji w sprawozdaniu finansowym	249
7.4. Zasady ewidencji – schematy księgowania typowych zdarzeń gospodarczych	250
7.5. Ujęcie sprawozdawcze i ewidencyjne – przykładowe rozwiązania	255
Rozdział 8. Rozrachunki	270
8.1. Definiowanie pojęć	270
8.2. Klasyfikacja i zasady pomiaru	270
8.3. Zasady prezentacji w sprawozdaniu finansowym	291
8.4. Zasady ewidencji – schematy księgowania typowych zdarzeń gospodarczych	293
8.5. Ujęcie sprawozdawcze i ewidencyjne – przykładowe rozwiązania	301
Rozdział 9. Rozliczenia międzyokresowe i rezerwy	316
9.1. Definiowanie pojęć	316
9.1.1. Rozliczenia międzyokresowe	316
9.1.2. Rezerwy	317
9.2. Klasyfikacja i zasady pomiaru	317
9.2.1. Rozliczenia międzyokresowe czynne (RMC)	317
9.2.2. Rozliczenia międzyokresowe bierne (RMB)	318
9.2.3. Rozliczenia międzyokresowe przychodów (RMP)	320
9.2.4. Rezerwy	322
9.3. Zasady prezentacji w sprawozdaniu finansowym	328
9.3.1. Rozliczenia międzyokresowe czynne	328
9.3.2. Rozliczenia międzyokresowe bierne	328

9.3.3. Rozliczenia międzyokresowe przychodów	329
9.3.4. Rezerwy	330
9.4. Zasady ewidencji – schematy księgowania typowych zdarzeń gospodarczych	330
9.4.1. Rozliczenia międzyokresowe czynne	330
9.4.2. Rozliczenia międzyokresowe bierne	333
9.4.3. Rozliczenia międzyokresowe przychodów	334
9.4.4. Rezerwy	336
9.5. Ujęcie sprawozdawcze i ewidencyjne – przykładowe rozwiązania	337
Rozdział 10. Kapitał własny	343
10.1. Definiowanie pojęć	343
10.2. Klasyfikacja i zasady pomiaru	344
10.3. Zasady prezentacji w sprawozdaniu finansowym	352
10.4. Zasady ewidencji – schematy księgowania typowych zdarzeń	354
10.5. Ujęcie sprawozdawcze i ewidencyjne – przykładowe rozwiązania	358
Rozdział 11. Zasady ustalania wyniku finansowego	361
11.1. Definiowanie pojęć	361
11.2. Klasyfikacja i zasady pomiaru przychodów i kosztów	362
11.2.1. Przychody	362
11.2.2. Koszty	375
11.3. Zasady prezentacji w sprawozdaniu finansowym	391
11.4. Zasady ewidencji – schematy księgowania typowych zdarzeń gospodarczych	395
11.5. Ujęcie sprawozdawcze i ewidencyjne – przykładowe rozwiązania	398
Rozdział 12. Polityka rachunkowości, błędy lat poprzednich i zmiany szacunków	416
12.1. Istota polityki rachunkowości	416
12.2. Zmiany polityki rachunkowości jednostki – jej przyczyny i skutki	418
12.3. Zmiany szacunków i błędy lat poprzednich	427
12.4. Ujęcie sprawozdawcze i ewidencyjne – przykładowe rozwiązania	431
Część III. PODATKI I ZASADY ICH UJMOWANIA W SYSTEMIE RACHUNKOWOŚCI	
Rozdział 13. Podatek jako szczególna kategoria finansowa systemu rachunkowości	441
13.1. Istota i klasyfikacja podatków	441
13.2. Zasady ujmowania podatków w systemie rachunkowości	450

13.3. Relacje między prawem bilansowym a prawem podatkowym	453
Rozdział 14. Podatek od towarów i usług (VAT)	456
14.1. Istota i konstrukcja podatku od towarów i usług	456
14.2. Powstanie obowiązku podatkowego i odliczenia podatku VAT	464
14.3. Zasady ewidencji podatku od towarów i usług	475
14.4. Ujęcie ewidencyjne – przykładowe rozwiązania	481
Rozdział 15. Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT)	487
15.1. Istota i konstrukcja podatku dochodowego od osób fizycznych	487
15.2. Zasady ustalania i ewidencji zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych	492
15.3. Ujęcie ewidencyjne – przykładowe rozwiązania	496
Rozdział 16. Podatek dochodowy od osób prawnych (CIT)	499
16.1. Istota i konstrukcja podatku dochodowego od osób prawnych	499
16.2. Przychody i koszty podatkowe	506
16.3. Zasady ewidencji podatku dochodowego	513
16.4. Ujęcie ewidencyjne – przykładowe rozwiązania	516
Rozdział 17. Podatek dochodowy odroczony jako kategoria systemu rachunkowości	524
17.1. Zróżnicowanie wyniku finansowego i dochodu jako skutek rozbieżności prawa bilansowego i podatkowego	524
17.2. Definiowanie pojęć	528
17.3. Klasyfikacja i zasady pomiaru	531
17.4. Zasady prezentacji w sprawozdaniu finansowym	537
17.5. Zasady ewidencji – schematy księgowania typowych zdarzeń gospodarczych	538
17.6. Ujęcie sprawozdawcze i ewidencyjne – przykładowe rozwiązania	541
ANEKSY	
Aneks nr 1. Przykładowy plan kont – wykaz kont syntetycznych i analitycznych	553
Aneks nr 2. Instrumenty finansowe według rozporządzenia o instrumentach finansowych	577
A2.1. Definicje	577
A2.2. Zakres obowiązywania rozporządzenia o instrumentach finansowych	579
A2.3. Klasyfikacja aktywów finansowych i zobowiązań finansowych	581
A2.4. Przeklasyfikowanie aktywów finansowych	584
A2.5. Wycena aktywów finansowych i zobowiązań finansowych	586

A2.5.1. Wycena na dzień początkowego ujęcia	586
A2.5.2. Wycena na dzień bilansowy	588
A2.5.3. Utrata wartości aktywów finansowych	593
A2.6. Zasady prezentacji w sprawozdaniu finansowym	598
A2.7. Zasady ewidencji	605
A2.8. Ujęcie sprawozdawcze i ewidencyjne – przykładowe rozwiązania	607
Aneks nr 3. Test wiedzy	634
Bibliografia	653